

Özbey, Kerem (2023). "Sınırları Anlamada Medyanın Rolü: Dijital Medya Haberlerinde Sınırların İlişkisel Analizi". *Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi (ASOBİD)*. S. 13, s. 199-227.

SINIRLARI ANLAMADA MEDYANIN ROLÜ: DİJİTAL MEDYA HABERLERİNDE SINIRLARIN İLİŞKİSEL ANALİZİ

THE ROLE OF MEDIA IN UNDERSTANDING BORDERS: A RELATIONAL ANALYSIS OF BOUNDARIES IN DIGITAL MEDIA NEWS¹

Doç. Dr. Kerem ÖZBEY²

Artvin Çoruh Üniversitesi

ozbey-kerem@hotmail.com

Öz

Bu çalışma, medya ve sınır arasındaki ilişkileri anlamayı amaçlamaktadır. Bu amaçla, çalışmada düzensiz göç, kaçakçılık, terörizm ve sınır güvenliği bağlamında sınırları anlamada medyanın rolüne odaklanılmıştır. Medyadaki sınır haberlerinin mercek altına alındığı bu çalışma, Türkiye'nin farklı dijital medya haber metinlerinde sınırların ele alınış biçimini içermektedir. Bu amaçla, çalışmada nitel araştırma yöntemi kapsamında dijital medya haberlerinin analizinde nitel içerik analizi tekniklerinden ilişki analizi kullanılmış ve sınırlarla ilişkisi incelenmiştir. 1 Ocak 2020 - 31 Aralık 2022 tarihleri arasında sınırlarla ilgili anaakım medyayı temsil eden dijital platformdaki haber metinleri incelenmiş, örnek haber metinleri üzerinden çeşitli temalar ekseninde elde edilen veriler kodlanmış ve bu kodlamalar

¹Bu çalışma, 29 Eylül-2Ekim 2022 tarihleri arasında gerçekleştirilen Uluslararası Karadeniz Modern Bilimsel Araştırmalar Kongresinde sunulan "Sınırlara Medyadan Bakış: Düzensiz Göç, Kaçakçılık ve Sınır Güvenliği Ekseninde Medyada Sınır Algısı" başlıklı bildirinin genişletilmiş ve gözden geçirilmiş halidir.

² ORCID: orcid.org/0000-0001-8824-359X

aracılığıyla sınırların medyaya yansıma biçimleri ilişki analizi aracılığıyla anlaşılmasına çalışılmıştır. Ayrıca çalışmada, devlet, sınır ve medya ilişkisini anlamayı sağlayacak en elverişli medya kuramlarından toplumsal sorumluluk kuramı ile otoriter medya kuramına başvurulmuştur. Küreselleşmeci perspektiften sınırlar göçlerin önündeki bir engel olarak görülürken, ulus-devlet merkezli sınırların medyada düzensiz göçle, kaçakçılıkla ve terörle mücadelenin temel araçlarından biri olduğu görülmüştür. Bu açıdan sınırları anlamının temel yollarından biri olan medyanın sınırlarla ilgili toplumun bakış açısının şekillenmesinde etkili bir işleve sahip olduğu gözlenmiştir. Medyadaki haberlerden hareketle, düzensiz göç, kaçakçılık ve terörle mücadelenin yanı sıra sınır anlaşmazlıkları, sınır hattındaki gerilimler ve sınır çatışmaları sebebiyle devletlerin sınırları güvenlikleştirmeye çalıştıkları anlaşılmıştır. Medyadan sınırlara bakıldığında, medyanın siyasi otoritenin sınırlarla ilgili yaklaşımına uygun bir şekilde bir dil, anlam ve söylem geliştirdiği, sınırların da siyasi otoritenin politikalarının bir parçası olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Düzensiz Göç, Kaçakçılık, Terörizm, Sınır Güvenliği, Dijital Medya.

Abstract

This study aims to understand the relationship between media and borders. For this purpose, the study focuses on the role of the media in understanding borders in the context of irregular migration, smuggling, terrorism, and border security. This study, which investigates border news in the media, includes the way borders are handled in different digital media news texts in Turkey. To that end, relational analysis, one of the qualitative content analysis techniques, was used to analyze digital media news within the scope of the qualitative research method in the study, and its relationship with borders was examined. Between January 1, 2020, and December 31, 2022, news texts about borders on digital platforms representing the mainstream media were analyzed. The data obtained through sample news texts on the axes of various themes were coded. Through these codes, the ways in which borders are reflected in the media were tried to be understood through relationship analysis. In addition, social responsibility theory and authoritarian media theory, which are among the most favorable media theories to understand the relationship between the state, borders, and media, were used in the study. While borders are seen as an obstacle to migration from a globalist perspective, it has been observed that nation-state-centered borders are one of the main tools for combating irregular migration, smuggling, and terrorism in the media. In this

respect, it has been observed that the media, which is one of the main ways of understanding borders, has an effective function in shaping society's perspective on borders. Based on the news in the media, it is understood that states try to securitize borders due to border disputes, border tensions, and border conflicts, as well as irregular migration, smuggling, and the fight against terrorism. Looking at borders through the media, it has been concluded that the media develops a language, meaning, and discourse in line with the political authority's approach to borders and that borders are a part of the policies of the political authority.

Keywords: Irregular Migration, Smuggling, Terrorism, Border Security, Digital Media

Giriş

Ülkemizin en önemli sorunları arasında göçler yer almaktadır. Göç sorunu sadece ülkemizle sınırlı olmayıp küresel ölçekte dünya toplumlarını etkisi altına alan en yakıcı sorunlardan biridir. Göç sorununun farklı nedenleri ve değişik dinamikleri bulunduğu gibi, bu soruna yönelik ortaya koyulan yaklaşımlar ve ileri sürülen çözüm önerileri de birbirinden farklılaşmaktadır. Bu farklılaşmanın kaynağı ise, ulus-devletlerin küreselleşmeyle ilişkisine, göçlere yönelik bakış açılarındaki değişikliklere, göçmenlerin algılanış biçimlerine ve göç politikalarına göre şekillenmektedir. Küresel göç hareketleri karşısında ulus-devletlerin verdiği yanıtlar göç sorununu ve göçle birlikte sınırları da doğrudan etkilemekte, ulus-devletlerin göç ve sınır politikalarını şekillendirmektedir. Küreselleşmeyle birlikte artan düzensiz göçler, kaçakçılık, organize suç örüntüleri ve terörizm, ulus-devletlerin çözmesi gereken sorunların başında gelmektedir. Bu sorunlarla mücadele Türkiye'nin göç ve sınır politikalarını da belirlemektedir.

Küresel ölçekte göç ve sınırlarla ilgili sorunların çözümünde toplumun bu sorunları algılayış biçimi, bu sorunlar karşısındaki vaziyet alışı ve bu sorunlara yönelik verdiği tepkiler etkili olmaktadır. Bu açıdan medya, toplumun göçle ve sınırlarla ilgili bakış açısının şekillenmesinde etkili bir araç halini almıştır. Devlet iktidarı sınırlarla ilgili politik kaygılarını, beklentilerini ve eğilimleri konusunda toplumu etkilemek, yönlendirmek ve konsolide etmek için medyaya başvurmaktadır. Bu durum medya ve sınırların

birbiriyle yakından ilişkili olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda, bu çalışma, medya ve sınır konusuna odaklanmakta, sınırları anlamının yollarından biri olarak medya aracılığıyla sınır algısı analiz etmektedir. Medyadan sınırlara bakıldığında sınırlarla ilgili ne tür anlamların oluştuğu, düzensiz göç, kaçakçılık ve terörle mücadelede sınırların nasıl işlevselleştirildiği, sınırlarla ilgili hangi anlaşmazlıkların, gerilimlerin ve çatışmaların yaşandığı bu çalışmanın temel sorunsalını oluşturmaktadır. Bu sorunsal çerçevesinde, çalışmada, sınırları anlamının bir yolu olarak medyadaki haberlerde sınırların ele alınış biçimleri, ilişkili olduğu kavramlar ve ortaya koyduğu sonuçları anlamak amacıyla nitel araştırma yöntemi çerçevesinde içerik analizine başvurulmuştur. İçerik analizi tekniklerinden ilişki analizi aracılığıyla sınırların ilişkili olduğu kavramlar anlaşılmasına çalışılmıştır. Bu amaçla, sınırlarla ilgili ana temalar oluşturulmuş, bu temaları ifade eden kavramlar kodlanmış ve sınırlarla ilişkisi kurulmuştur. Medya aracılığıyla sınırları anlamak amacıyla medya kuramlarından toplumsal sorumluluk kuramı ile otoriter medya kuramının temel varsayımların hareket edilerek devlet iktidarı, medya ve sınır ilişkisi çok yönlü bir şekilde analiz edilmiştir.

1. Medya ve Sınırlar

Medya, siyasetten ekonomiye, turizmden spora, hukuktan aileye, eğitimdense göçe varıncaya dek toplumsal yaşamında her boyutuyla ilgili gelişmeleri haber yapan, haberin yanı sıra bilgi, eğlence, boş zaman değerlendirme gibi etkinliklerle toplumu etkileme gücüne sahip bir araçtır. Medyanın konu edindiği, haberini yaptığı, hakkında bilgi sunduğu alanlardan biri de sınırlardır. Sınırlar devletlerin egemenlik sahalarını ve bu sahalar içerisinde kalan toplumun kimliğini belirlediği için sınırlarla medya arasında doğrudan bir ilişki kurmak mümkündür. Sınırlar kimlik ifade etme araçları olarak siyasal topluluğa bir aidiyet duygusu oluşturmanın, diğer bir ifadeyle, sınırlar içindeki topluluğa ortak bir kimlik inşa etmenin adıdır. Bir kimlik inşa etmek, sınırlarla birlikte medya aracılığıyla da gerçekleşmektedir. Zira medya aracılığıyla belirli bir zaman ve mekânda ortak bir tarihin hissedildiğini vurgulayan Thompson, medya sayesinde bireylerin çeşitli grup ve cemaatlere yönelik aidiyet duygusu

geliştirdiğine dikkat çekmektedir (Thompson, 2008: 61). Bu zaviyeden bakıldığında hem medyanın hem de sınırların belirli bir mekânda ortak kimliği (ulusal kimliği) oluşturmanın temel araçlarından olduğu anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, toplumu ilgilendiren gelişmelerin medyanın temel alanı olması ve sınırlarla ilgili doğrudan ve dolaysız meselelerin medyanın odak noktası olması, medya ve sınır arasındaki ilişkinin temel yönünü oluşturmaktadır.

Günümüz gelişmeleri ışığında medyanın en fazla odaklandığı konuların başında sınırlar gelmektedir. Bunun temel sebebi, küreselleşmeyle birlikte sınırların tartışılmaya başlanmasıdır. Özellikle küresel düzensiz göçlerin sınırlar üzerinden gerçekleşmesi, kaçakçılığın giderek büyümesi, terör faaliyetlerinin sınır aşan boyutlara ulaşması ve sınırlarla ilgili anlaşmazlıkların, gerilimlerin ve çatışmaların görünür hale gelmesi, sınırsız dünya söylemi karşısında ulus-devletlerin sınır duvarlarını yeniden örmeleri gibi gelişmeler sınırları medyanın temel konusu haline getirmiştir. Her ne kadar küreselleşmenin sınırları ortadan kaldırdığı ya da işlevsiz hale getirdiği sıklıkla dile getirilse de, küreselleşmeyle birlikte yeni devletlerin ortaya çıkması yeni sınırların çizilmesini beraberinde getirmiş, yeni sınır anlaşmazlıklarının ve sınır hattındaki çatışmaların sayılarının her geçen gün artması sınırları daha etkin bir konuma taşımıştır. Sınırların küresel dünyada ve ulus-devletler açısından gündemin ilk sıralarında yer alması, medyanın gündeminin de sınırlarla şekillendiğini göstermektedir.

Medyanın sınırlarla irtibatı, sınırlarla doğrudan ilişkili olan ulus, ulus-devlet, ulusçuluk ve ulusal kimlik kavramlarıyla anlaşılabilir. Medyanın ulusallığı, sınırlarla çerçelenmiş teritoryal zemin üzerinde haber yapmasını, haberlerinde sınırları temel kabul ederek hareket etmesi, ulus-devletin merkezîyetçi, devletçi, milliyetçi, kamucu ve ulusalcı reflekslerini dikkate alarak politika üretmesi medyanın sınırlarla ilişkisindeki ana yönelimi oluşturmaktadır. Çünkü ulusal kimliğin oluşumunda, ulusal sınırların topluluğun zihinlerine işlenmesinde, ortak vatan ve millet duygusunun inşasında medya başat bir role sahiptir.

Medyanın sahip olduğu rol, doğrudan doğruya sınırları ilgilendirmekte, sınırların inşasına katkı sunmaktadır. Medyayla ilgili literatürdeki kuramsal yaklaşımlar içerisinde yer alan otoriter kuram ile toplumsal sorumluluk kuramının, medya ve sınır ilişkisini anlamada işlevsel olduğu görülmektedir.

2. Çalışmanın Yöntemi ve Kuramsal Temelleri

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi çerçevesinde veri analiz türü olarak içerik analizine başvurulmuştur. Bu analiz, görünen, hemen ulaşılan, doğrudan bilinen anlamlar yerine görünmeyen, art alanda kalan, keşfedilmemiş olanı kendisine konu edinmektedir (Bilgin, 2014: 1). Dijital medya haberlerinde sınır kavramını incelemek için içerik analizi uygun koşullar sunmaktadır. İçerik analizinin temel amacı, verileri ifade edebilecek kavramları ve ilişkileri ortaya çıkarmaktır. Temelde bu analiz, elde edilen verileri belirli temalar ve kavramlar bağlamında kodlamak ve okuyucunun anlayabileceği biçimde düzenlemektir (Yıldırım ve Şimşek, 2005: 227). Çalışmada, içerik analizi tekniklerinden “ilişki analizi”ne başvurulmuştur. İlişki analizinde mesajdaki tek tek öğeler yerine öğeler arasındaki ilişkiler incelenir. İlişki analizi, basit frekans analizi ile yetinmek istemeyen araştırmacılar tarafından daha anlamlı bir analiz biçimi olarak görülmüştür. Bu analiz, neyin kaç kez görüldüğünü değil, neyin neyle beraber görüldüğünü, çeşitli mesaj öğelerinin hangi ilişki yapısı içinde birlikte bulunduğunu saptamayı amaçlar (Bilgin, 2014: 22). İlişki analiz tekniği, iki veya daha fazla kavramlar arasında ilişki kurmayı amaçladığı için, çalışmada sınır ve medya arasındaki ilişkinin anlaşılması amacıyla söz konusu tekniğe başvurulmuştur. Sınırların medyadaki temsil tarzlarını anlamak amacıyla sınırların göçle, kaçakçılıkla, terörle, suçlarla ilişkisini kurmak için ilişki analizi tekniği elverişlidir. Bununla birlikte, sınırların kontrol, denetim, güvenlikleştirme süreçleriyle ilişkisi bu tekniği etkili kılmaktadır.

Bu çalışmanın evrenini Türkiye’de yayın yapan tüm dijital medya haber portalları oluşturmaktadır. Bu çalışmanın örneklemi ise, sınırlarla ilgili anaakım medyayı temsil eden milliyet, hürriyet, star, Anadolu Ajansı, NTV, CNN Türk ve TRT Haber’in dijital

medya haberlerinden oluşmaktadır. Çalışmanın örnekleminin anaakım medyayla sınırlandırılmasının temel sebebi, sınırlarla ilgili haber içeriklerinin söz konusu medyada yoğun olması, sınırların merkezi iktidarın siyasal söylemlerinin temel bir parçası olması, siyasal iktidarın sınırları yeniden üretmesi, göç ve sınır politikalarının temel sacayaklarından biri olmasıdır. Bu anlamda 1 Ocak 2020 – 31 Aralık 2022 tarihleri arasında anaakım medyada sınırlarla ilgili haberler çalışmanın örneklemini oluşturmuştur. Belirtilen tarihlerin dışındaki dijital haberler örneklem dışında tutulmuştur. Çalışmada belirtilen tarihlerin dışında kalan dijital haberler ise, konuyla ilgili gelişmelerin ortaya çıkışı, gelişimi ve tamamlanmasıyla ilgili referanslardır. Bu çerçevede, çalışmada, sınırlarla ilgili anaakım medyayı temsil eden dijital platformdaki haber metinleri incelenmiş ve örnek haber metinleri üzerinden medyada sınırların nasıl şekillendiği içerik analizi yöntemiyle anlaşılmasına çalışılmıştır. Bu amaçla, söz konusu haber sitelerinde sınırlarla ilgili haberlere odaklanılmış ve sınırlarla ilgili temalar üzerinden sınırların medyadaki yansımaları incelenmiştir. Bununla birlikte, çalışmada, medyadaki sınır imgesini anlamak amacıyla medya kuramlarından toplumsal sorumluluk kuramı ile otoriter (yetkeci) medya kuramının temel varsayımlarından hareket edilmiş ve söz konusu kuramsal yaklaşımlar vasıtasıyla devlet, medya ve sınır ilişkisi anlaşılmasına çalışılmıştır.

3. Düzensiz Göç, Kaçakçılık ve Terörle Mücadelenin Bir Aracı Olarak Sınırlar

Düzensiz göç, diğer bir ifadeyle, kayıt dışı ya da yasadışı göç, gidilmesi düşünülen ülke tarafından izin verilmemiş göç olup, kaçak yollardan giriş yapmak, vizede yer alan izin süresini ihlal etmek ve yasa dışı faaliyetlerde bulunmaktır (Bartram vd. 2017: 309). Bu bağlamda, sınırlar, ulus-devletlerin düzensiz göçle mücadelesinde önemli bir yer tutmaktadır. Düzensiz göçler, sınırın yasa dışı bir şekilde geçilmesi ya da yasal bir şekilde giriş yapılmasına rağmen gerekli yasalara uymayıp yasa dışı durumuna düşülmesiyle gerçekleşmektedir. Düzensiz göçlerin küreselleşmeyle birlikte artan düzeydeki etkisi, göçmenlerin dünya ölçeğindeki hareketliliğini artırmış, bu hareketlilik ulus-

devletlerin sınırlarına bir tür meydana okumaya dönüşmüştür. Bu açıdan sınırlar küreselleşmiş düzensiz göç hareketlerinin sınırlandırılması, denetlenmesi, düzenlenmesi ve yönlendirilmesinin en etkili aygıtlarından biri olmuştur. Sınırlar düzensiz göçle mücadelenin bir aracı olduğu gibi kaçakçılıkla da mücadelede en etkili araçlardan biridir. Çünkü düzensiz göçlerle birlikte kaçakçılık faaliyeti de sınırların yasa dışı manipüle edilmesi anlamını taşır.

Kaçakçılık kavramı, yasa dışı bir şekilde ticaret yapmak, yasaklanmış bir ürünü kaçak yollardan geçirmek ya da kaçırmak şeklinde gerçekleşmektedir. Bu faaliyette genelde ticari değeri yüksek olan ürünler ve yasak olan ürünler yer almaktadır (Öz ve Erim, 2016: 63). Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Dairesi Başkanlığı (KOM) kaçakçılıkla ilgili olarak şunları belirtmektedir: eşya ve ürünlerin gümrük vergilerinin az ödenmesi ya da hiç ödenmemesi için yasa dışı yollarla ülkemize sokulması sonucu iç piyasada satılması kaçakçılık fiilini oluşturmaktadır. Genel olarak kaçakçılık suçlarının işleniş biçimleri; sınır ihlalleri, gümrük birimlerine beyan etmeden gizlice ülkeye ürün sokma, ihracı yasak bir ürünü yurtdışına çıkartma, ithalat ve ihracat süreçlerinde usulsüzlük/yanıltıcı işlemler gerçekleştirmek olarak sayılabilir (KOM, 2022). Bu açıdan kaçakçılık, ulus-devlet sınırlarının yok sayılmasıyla gerçekleşen faaliyet olup, sınırlardan yasa dışı yollardan malların, insanların, sermayenin geçişidir. Kaçakçılıkla mücadelede ulus-devletlerin birbirinden farklı mücadele biçimleri bulunmaktadır. Söz konusu mücadele biçimlerinden biri de sınırlardır. Sınırlar, kaçakçılığın engellenmesinde etkin bir araç olarak işlevselleştirilmiş, kaçakçılıkla mücadelenin bir parçası haline gelmiştir. Sınırlar, düzensiz göçün yanı sıra kaçakçılıkla mücadelenin temel parametrelerindedir. Sınırlar, düzensiz göç ve kaçakçılıkla olduğu gibi terörle mücadelede de en etkili araçların başında gelmektedir. Ulus-devletlerin üniter yapısını tehdit eden terör, günümüzde küresel bir boyuta ulaşmış ve ulus-devletler geçmişle kıyaslandığında terörle daha fazla mücadele etmektedir. Sınırlar da bu mücadelenin ayrılmaz bir parçasını oluşturmaktadır. Çünkü terör doğrudan doğruya ulus-devleti ve onun sınırları hedef

almaktadır. bu sebeple, sınırlar düzensiz göç ve kaçakçılığın yanı sıra terörle mücadalenin de temel bileşenlerinden biridir. Bu konuda dijital medya haberleri önemli veriler sunmaktadır.

1 Aralık 2020’de Mardin Kızıltepe’de, Suriye sınırından yasa dışı yollarla Türkiye’ye geçmeye çalışan 21 yabancı uyruklu yakalandı (URL-1). 7 Aralık 2020’de Bulgaristan’a kaçak geçmek isteyen 21 göçmene 91 bin 350 TL para cezası kesildi (URL-2). 9 Mart 2021’de, Hatay sınırından Türkiye’ye girmeye çalışırken yakalanan 11 kişi sınır dışı işlemleri için İl Göç İdaresi Müdürlüğü’ne teslim edildi (URL-3). 28 Haziran 2021’de Türkiye’ye yasa dışı yollardan giren Afganlardan bazıları İran askerlerince dövüldükten sonra Türkiye sınırına bırakıldıklarını öne sürdü (URL-4). 24 Kasım 2021’de, Hatay’da yurda yasa dışı yollarla girdikleri tespit edilen 228 yabancı uyruklu yakalandı (URL-5). 27 Mayıs 2022’de Aydın’da, düzensiz göçmenlere yönelik operasyonlarda yakalanan yabancı uyruklu 506 kişi uçakla ülkelerine gönderildi (URL-6). 1 Haziran 2022’de, Türkiye’ye kaçak yollardan giren 236 Afgan göçmen uçakla ülkelerine gönderildi (URL-7). Düzensiz göçmenlerle ilgili bu haberlerin yanı sıra kaçakçılıkla ilgili de son dönemde medyaya yansıyan çok sayıda örnek bulunmaktadır. 12 Nisan 2022’de, İran’dan Türkiye’ye gelen bir yolcu otobüsünde Türkiye’ye sokulmak istenen 345 kilogram uyuşturucu ele geçirildi (URL-8). 19 Ocak 2022’de, Şırnak’ta Habur Sınır Kapısı’nda kaçakçılık ve asayiş operasyonu yapılmış, operasyonda uyuşturucu madde, gümrük kaçağı malzemeler ele geçirilmiş ve 63’ü kaçakçılık ve 18’i asayiş suçundan olmak üzere toplam 81 şüpheli gözaltına alınmıştır (URL-9). Bu örnekler son yıllarda Türkiye’ye yönelen düzensiz göçmenlerin sınırdan kaçak geçişlerini ve sınır hattında yürüttükleri kaçakçılık faaliyetlerini gösteren örnekler olup, kuşkusuz buna benzer örneklerin sayısını çoğaltmak mümkündür. Sınırdan kaçak geçişlerin yapılması, sınırlarla ilgili ulus-devletlerin önlemleri artırmalarında etkili olmuştur. Bu haberlerden hareketle sınırlara medyadan bakıldığında, sınırların düzensiz göçmenlerin kaçak geçişlerine ve kaçakçılığa fırsat tanımamanın bir aracı olduğu, devletlerin düzensiz göçle ve kaçakçılıkla mücadelesinde sınırları etkin bir biçimde

kullandıkları, yasa dışı yollardan Türkiye'ye geçiş yapanları tespit edip ülkelerine geri gönderdikleri görülmüştür. Burada dikkat çekilmek istenen husus, bahsi geçen medyanın merkezi devlet iktidarının politikalarına göre haber yaptıkları, haberlerde kullandıkları dilin iktidarın diliyle örtüştüğü ve merkezi iktidar ile sınırdakilerin algısının bir bütün olduğu yönündedir. Bu yaklaşım esas olarak ulus-devlet merkezli medyanın sınırlara yaklaşımını yansıtmaktadır. Küreselleşmeci perspektifte sınırlar düzensiz göç hareketlerinin önündeki bir engel olarak görülürken, ulus-devlet merkezli medyada sınırlar düzensiz göçle mücadelenin temel araçları olarak görülmektedir. Bu anlamda, söz konusu örnekler, medyanın devlet iktidarıyla eşgüdümlü olduğunu, sınırlara da devlet iktidarının sınır algısı üzerinden yaklaştığını göstermektedir.

Düzensiz göç ve kaçakçılıkla mücadelede olduğu gibi terörle mücadelede de sınırlar en etkili araçlardan biri olmuştur. Türkiye'nin Suriye sınırına yaptığı operasyonların nihai amacı, Türkiye-Suriye sınırı boyunca bir güvenlik koridoru oluşturmak suretiyle sınır güvenliği oluşturmaktır. Bu amaçla Türkiye'nin yakın dönemde uyguladığı çeşitli sınır operasyonları terörle mücadelede kilit önem taşımıştır. Oytun Orhan'ın da belirttiği gibi, Türkiye'nin Suriye'de güvenli bölge kurmak amacıyla gerçekleştirdiği Fırat Kalkanı Operasyonu'nun hedefleri şu şekildedir: 1. YPG'nin Kuzey Suriye'de kontrol ettiği bölgeleri birleştirerek fiili olarak özerk bir bölge oluşturmasını engellemek. 2. DEAŞ'ı sınır bölgesinden uzaklaştırarak Türkiye içinde terör eylemi ve sınır illerini vurma imkanını ortadan kaldırmak/sınırlandırmak. 3. Türkiye'ye yönelik yeni Suriyeli sığınmacı akınlarını Suriye içinde karşılamak ve Türkiye içindeki Suriyelilerin bir kısmının geri dönüş imkanlarını hazırlamak. 4. Uzun vadede Türkiye'nin Orta Doğu ve Arap dünyasına ulaşımını garanti altına almak. 5. Suriye siyasi çözüm masasındaki konumunu güçlendirmek (Oytun, 2016). Bu açıdan Türkiye'nin güney sınırlarını güvenleştirmek amacıyla gerçekleştirdiği Fırat Kalkanı operasyonu, sınırların terörle mücadelede ne denli önemli olduğunu göstermiştir. Öyle ki, bu operasyonlarda Fırat nehri Türkiye için kırmızı çizgi olarak görülmüştür. 1 Temmuz 2015'teki

haberde, Milli Güvenlik Kurulu'nda Fırat'ın batısının Türkiye'nin kırmızı çizgisi olduğu, bu bölgeye terör örgütlerince yapılacak olası saldırıların kırmızı çizginin ihlali olarak nitelendirilecek ve buna yönelik her türlü askeri karşılığın verileceği belirtilmiştir (URL-10). Fırat Kalkanı hareketinin devamı niteliğinde olan Zeytin Dalı Harekâtı da terörle mücadelede sınırların öneminin kavranması açısından önemlidir. 17 Şubat 2018 tarihli haberde, Zeytin Dalı harekâtı kapsamında hudutlar ile bölgede güvenlik ve istikrarı sağlamak, Afrin bölgesinde PYD/YPG/PKK/KCK ve DEAŞ mensuplarını etkisiz hale getirmek, bölge halkını terör örgütü üyelerinin baskı ve zulmünden kurtarmak amacıyla TSK tarafından 20 Ocak'ta başlatılan Zeytin Dalı Harekâtı devam ettiği belirtilmiştir (URL-11). 20 Ocak 2022 tarihli haberde, Millî Savunma Bakanlığı, 20 Ocak 2018'den bu yana TSK tarafından Zeytin Dalı Harekâtı bölgesinde 6 bin 370 teröristin etkisiz hale getirildiğini duyurmuştur (URL-12). Fırat Kalkanı Harekâtı bir savunma hattı olarak yapılmışken, Zeytin Dalı Harekâtı daha ziyade bölgenin terörist unsurlardan temizlenmesi maksadıyla yapılmıştır (Polat, 2020: 72). Bu hareketin Türkiye açısından sağladığı kazanımlardan biri de, Türkiye sınır güvenliğini sağlayarak Hatay-Osmaniye-Kilis-İslâhiye bölgesinde PKK/PYD'nin terör saldırılarını önledi, terör örgütünün varlığını sınır hattından 35 km uzaklaştırdı (Özçelik & Acun, 2018: 47). Fırat Kalkanı ve Zeytin Dalı hareketlerinin yanı sıra Türkiye tarafından sınır güvenliğinin sağlanması amacıyla Barış Pınarı Harekâtı da başlatılmıştır. 9 Eylül 2019 tarihli haberde, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Barış Pınarı Harekâtı'nın başladığını Twitter üzerinden duyurmuş, harekattaki amacımızın güney sınırımızda oluşturulmaya çalışılan terör koridorunu yok etmek ve bölgeye barış ve huzuru getirmek olduğunu belirtmiştir (URL-13). 9 Ekim 2021 tarihli haberde, Türkiye'nin 9 Ekim 2019'da başlattığı Barış Pınarı Harekâtı ile sınır güvenliğini tehdit eden terör mevzilerinin yok edildiği, Suriye'nin kuzeyinde barış koridorunun oluşturulduğu, üzerinden 2 yıl geçen hareketle bölgede huzur ve güven ortamı tesis edildiği ifade edilmiştir (URL-14). Bu bağlamda, söz konusu hareketlerin nihai amaçlarından biri ve belki de en önemlisi sınır güvenliğinin sağlanmasıdır.

Sözü edilen hareketlerle ilgili medyadaki haber metinlerinde medyanın söylemi ile devlet iktidarının siyasal söylemlerinin bir ve eşdeğer olduğu, siyasal söylemlerin medya aracılığıyla meşrulaştırıldığı ve bu nedenle medyanın siyasal otoriteyle eşgüdümlü bir biçimde haber yaptığı görülmüştür. Kuşkusuz Türkiye'nin toprak bütünlüğünü tehdit eden terörle mücadelede medyanın siyasal otoriteye destek vermesi, toplumu terörle mücadeleye kanalize etmesi, milli birlik ve beraberliğe katkı sunacak bir anlayışla hareket etmesi gerekir. Atahan Birol Kartal'ın da belirttiği gibi, medya terörle mücadeleye destek vermelidir. Spikerlerin haberi veriş şeklinden gelen görüntülere; basında çıkan haberlerden ve başlıklardan haberin veriş şekline kadar çok dikkatli olunmalıdır. Terör örgütlerine bilmeden de olsa destek verilmemeli ve terör propagandası olabilecek haberlerden kaçınılmalıdır (Kartal, 2018: 42). Nitekim medyadaki haberler devlet, medya ve sınır ilişkisinin bir bütün olduğunu göstermektedir. Düzensiz göç, kaçakçılık ve terörle mücadele üzerinden medyanın sınırlara bakışını, medya kuramları içerisinde yer alan toplumsal sorumluluk kuramı vasıtasıyla anlamak olanaklıdır. Toplumsal sorumluluk kuramı, halkla ilişkiler ve basının özgürce faaliyet gösterirken, topluma karşı birtakım sorumlulukları olduğunun bilinciyle hareket etmesi gerektiği ilkesine dayanmaktadır (Işık & Kurt, 2018: 51). Medyanın gündelik yaşamda bireylerin tutunabileceği ortak tanımları inşa ettiği, iktidar ilişkileri açısından ortak anlam üretimini gerçekleştirdiği ve sınırları belirleyerek çeşitlik ortaklıklar oluşturduğu görülmektedir (Ayhan & Baloğlu & Demir, 2018: 122). Bu bağlamda, medyanın düzensiz göçle, kaçakçılıkla ve terörle mücadelede sınırlarla ilgili toplumsal sorumluluk bilinci çerçevesinde ortak tanımları ve anlamları ürettiği görülmüştür.

Tablo 1: Sınır kavramının düzensiz göç, kaçakçılık ve terörle ilişkili geçtiği bağlamlar

Düzensiz Göç, Kaçakçılık ve Terörle İlişkili Sık Geçen Kavramlar						
Suriye sınırı	yabancı uyruklu	göçmen	yasa dışı	kaçak	ceza	sınır operasyonu
düzensiz göçmenler	Afganlar	kaçak geçmek	sınır dışı	yurt	uyuşturucu	terörle mücadele
ülkelerine gönderildi	Türkiye sınırı	girmeye çalışan	ele geçirildi	yakalandı	asayiş operasyonu	askeri hareket
sınır hattı	huzur ve güven ortamı	gümrük	suç	sınır güvenliği	terör koridoru	terör örgütleri
terör mevzileri	etkisiz hale getirildi	kırmızı çizgi	güvenlik	güney sınırı	savunma hattı	istikrar

Dijital medya haberlerinde sınır kavramıyla ilişkili kavramlar, düzensiz göç, kaçakçılık ve terör gibi ana temaları temsil eden kodlardır. Bu çerçevede, sözü eden haberlerde sınırların “Suriye sınırı”, “yabancı uyruklu”, “göçmen”, “yasa dışı”, “ceza”, “sınır operasyonu”, “kırmızı çizgi”, “terör örgütleri”, “düzensiz göçmenler”, “Afganlar”, “kaçak geçmek”, “sınır dışı”, “yurt”, “uyuşturucu”, “terörle mücadele”, “güvenlik”, “istikrar”, “ülkelerine gönderildi”, “Türkiye sınırı”, “girmeye çalışan”, “ele geçirildi”, “yakalandı”, “asayiş operasyonu”, “askeri hareket”, “etkisiz hale getirildi”, “savunma hattı”, “sınır hattı”, “huzur ve güven ortamı”, “gümrük”, “suç”, “sınır güvenliği”, “terör koridoru”, “terör mevzileri” ve “güney sınırı” gibi kavramlarla ilişkili olduğu görülmüştür. Sınırların sözü edilen kavramlarla ilişkisine dair dijital medya haberlerinden şu örneğe bakılabilir: “Hudutlar ile bölgede güvenlik ve istikrarı sağlamak, Afrin bölgesinde PYD/YPG/PKK/KCK ve DEAŞ mensuplarını etkisiz hale getirmek,

bölge halkını terör örgütü üyelerinin baskı ve zulmünden kurtarmak amacıyla TSK tarafından 20 Ocak'ta başlatılan Zeytin Dalı Harekatı devam ediyor” (URL-11). Bu çerçevede, ilgili örnek haberden hareketle, sınırların güvenlik, istikrar, terör, hareket gibi kavramlarla ilişkili olduğu, bu nedenle de, düzensiz göçle, kaçakçılıkla ve terörle mücadelede en etkili araçlardan biri olduğu anlaşılmıştır. Sözü edilen kavramlar, sınırlarla ilgili dijital medya haberlerinde en sık geçen ifadelerdir. Sınırları düşünmek temelde bu kavramları birlikte düşünmeyi gerektirmektedir. Sözü geçen kavramlar, sınırların düzensiz göçle, kaçakçılıkla ve terörle mücadelenin temel bir aracı olduğunu ortaya koymaktadır. Bu açıdan sınırlar, anlaşmazlıkların, gerilimlerin ve çatışmaların kaynağı olarak işlev görmekte ve bu durum medyadaki haberlere de yansımaktadır.

4.Anlaşmazlıkların, Gerilimlerin ve Çatışmaların Kaynağı Olarak Sınırlar

Sınırlar gerilim yüklü alanlardır. Çünkü sınırlar iki veya daha fazla sayıda devlet arasındaki anlaşmalara dayanarak belirlense de bu durum her zaman aynı sonucu vermemektedir. Sınırlar anlaşmalar kadar anlaşmazlıkların da alanıdır. Dünyanın farklı sınır bölgelerinde yaşanan anlaşmazlıklar ve gerilimler sınırları çatışan mekanlara dönüştürmüş ve bu çatışma sınırları şiddet ve ölüm sarmalının bir parçası haline getirmiştir. Modern ulus-devletlerin inşasına koşut olarak sınırlar belirlenmiş, her devletin ulusal sınırları sabit ve değişmez özellikleri atfedilerek oluşturulmuştur. Ancak sınırların bir kez belirlendikten sonra sınırlarla ilgili devletler arasında ihtilaflar oluşmuş, her devlet kendi sınırlarını korumayı ya da genişletmeyi amaçlamış ve buna göre bir sınır politikası uygulamıştır. Adem Ünüvar'a göre, sınırlarla ilgili anlaşmazlıklar, modern ulus-devletlerin yapısı ve gelişim süreci, savaşlar, Soğuk Savaş dönemi ve sonu, sınırın diğer tarafında kalan etnik aidiyet bağı ve tarihi misyon gibi nedenlerden kaynaklanmaktadır (Ünüvar, 2022: 58). Bu açıdan sınırlar, anlaşmazlıkların, gerilimlerin ve çatışmaların kesiştiği alanlardır.

Sınır üzerinde meydana gelen anlaşmazlıklar, sınırları gerilimli mekanlar haline getirmekte, bu durum sınır çatışmalarını kaçınılmaz kılmaktadır. Tarih boyunca sınırlar her zaman çatışmaların merkezini oluşturmuş, devletler kendi egemenliklerini kurmak ve pekiştirmek için sınırlarını korumaya ve genişletmeye çalışmıştır. Sınırların korunması ya da genişletilmesi, devletlerin kuruluş sürecinde görünür hale geldiği gibi günümüz toplumlarında da devletlerin birbirleriyle sınırlar üzerinden anlaşamadıkları, bu nedenle de birbirleriyle çatıştıkları görülmektedir. Öyle ki sınır anlaşmazlıkları ve sınır hattındaki çatışmaların en güncel örnekleri arasında Kırgızistan-Tacikistan arasındaki sınır çatışması yer almaktadır. 18 Eylül 2022 tarihi itibarıyla, Kırgızistan ile Tacikistan sınırında tansiyonun yüksek olduğu, ateşkesine rağmen sınırda çatışmaların sürdüğü, bu çatışmalarda 59 Kırgız vatandaşı ile 35 Tacik askerinin hayatını kaybettiği belirtilmiştir (URL-15). Sınır anlaşmazlıkları ve çatışmasına yönelik en güncel örneklerden bir diğeri de, Azerbaycan-Ermenistan arasında cereyan eden ve her iki taraftan da onlarca hatta yüzlerce kişinin ölümüne sebep olan sınır anlaşmazlığı ve sınır hattında meydana gelen çatışmalardır. 14 Eylül 2022 tarihinde, Ermenistan'ın Azerbaycan'a yönelik saldırılarında 50 Azerbaycan askeri şehit düşerken, Azerbaycan'ın Ermenistan'a yönelik karşı saldırısında 100 Ermeni askerinin cesetlerini vermeye hazır olduklarını, Ermenistan'ın dünya liderlerinden yardım istediği belirtilmiştir (URL-16). Yine sınır anlaşmazlığı ve sınır hattında meydana gelen çatışmalarla ilgili güncel örnekler arasında Türkiye-Yunanistan sınırındaki anlaşmazlıklardan doğan gerilim ve çatışmalar yer almaktadır. 13 Haziran 2022'de, Yunan güvenlik güçlerinin Edirne sınırında göçmenlere ateş açması sonucunda 1 kaçak göçmenin yaşamını yitirmiştir (URL-17).

Sınırlar ve sınırların ifade ettiği duvarlar, genelden özele doğru ülkeyi, kenti, ilçeyi, mahalleyi, siteyi, sokağı, bahçeyi, binayı, odayı tanımladığı için sınırlar ve duvarlar değiştikçe özgürlük, güvenlik, mülkiyet, kamusalılık, mahremiyet üzerinden gruplarla ve devletlerle ilişki de değişime uğrar (Alkaya, 2015). Bu perspektiften bakıldığında sınır anlaşmazlıkları ve sınır hattındaki

gerilimler ve çatışmaların arka planında sınırların ve duvarların salt iki devletle sınırlı kalmayıp yerel, ulusal, bölgesel ve küresel ölçekte farklı anlamları taşıması yer almaktadır. Dolayısıyla, sınırlar, sadece iki devleti değil, çok sayıda devleti, ulusüstü kurumsal örgütlenmeleri, küresel iktidar odaklarını, dünyaya hükmeden egemen güçleri doğrudan ilgilendiren çok yönlü olgulardır. Sınırlardaki anlaşmazlıkların, gerilimlerin ve çatışmaların her dönemde başat bir hale gelmesinin temel sebebi budur. Bu bağlamda, sınır anlaşmazlığı sebebiyle gerilimlerin ve çatışmaların baş göstermesindeki temel sebeplerden ve belki de en önemli sebeplerden biri de söz konusu sınırların sadece iki devlet arasındaki bir sınırdan ibaret olmaması, daha ziyade bu sınırlar üzerinden egemen güçlerin çıkarları doğrultusunda birbirleriyle anlaşmazlığa düşmeleri, bu nedenle de gerilimlerin ve çatışmaların iki devleti aşarak daha geniş ölçekte tezahür etmesidir. Örneğin Türkiye-Yunanistan sınır anlaşmazlığında, söz konusu sınır sadece bu iki ülkeyle sınırlı olmayıp aynı zamanda Avrupa Birliği (AB) sınırlarını da temsil etmektedir. AB ve Amerika Birleşik Devletleri (ABD) gibi Batılı egemen güçlerin Yunanistan'ı desteklemeleri hem bu sınırın daha geniş ölçekli anlamları içerdiği, hem de Batılı egemen güçlerin Yunanistan'a destek vererek sınırlar üzerindeki ihtilafı daha da artırmaktadırlar. Benzer şekilde, Azerbaycan ile Ermenistan sınırındaki anlaşmazlıkta bir taraftan Rusya'nın ve Fransa'nın, diğer taraftan da ABD'nin kışkırtıcı politikaları etkili olmuş ve bu sebeple sınırlarda gerilim hiç eksik olmamış, sınırlardaki çatışmalar kaçınılmaz hale gelmiştir. Sınırlarda meydana gelen anlaşmazlıklar, bu anlaşmazlıklardan doğan gerilimler ve çatışmalar, sınırları güvenli mekânlar olmaktan çıkarmıştır. Bu sebeple, modern devlet iktidarının temel amacı sınırları güvenlik mekânlarına dönüştürmektir. Sınırların güvenleştirilmesi, sınırlardaki kontrol ve denetimlerin artırılmasını ve güvenlikle ilgili araçların kullanıma sokulmasını gerektirmiştir. Bu güvenleştirme girişimi, sınırdan yasa dışı geçiş yapan düzensiz göçmenlerin, kaçakçıların ve terörist faaliyetlerin engellenmesi anlamına gelmektedir.

Tablo 2: Sınır kavramının anlaşmazlıklar, gerilimler ve çatışmalarla ilişkili geçtiği bağlamlar

Anlaşmazlıklar, Gerilimler ve Çatışmalarla İlişkili Sık Geçen Kavramlar				
Türkiye-Yunanistan sınırı	Kırgızistan-Tacikistan sınırı	Azerbaycan-Ermenistan sınırı	tansiyon	ateşkes
kaçak göçmen	güvenlik güçleri	ihlal	yardım	şehit
sınırdaki çatışmalar	sınır muhafızı	taraflar	hayatını kaybeden	saldırı
gerilim	kayıp	sınır hattı	patlama ve silah sesleri	asker

İlişki analizi çerçevesinde dijital medya haberlerine bakıldığında, sınırların anlaşmazlık, gerilim ve çatışma ana temalarını ifade eden çok sayıda kavram setinin olduğu görülmektedir. Bu bağlamda, söz konusu haberlerde sınırların “Türkiye-Yunanistan sınırı”, “Kırgızistan-Tacikistan sınırı”, “Azerbaycan-Ermenistan sınırı”, “tansiyon”, “ateşkes”, “kaçak göçmen”, “güvenlik güçleri”, “ihlal”, “yardım”, “şehit”, “sınırdaki çatışmalar”, “sınır muhafızı”, “ taraflar”, “hayatını kaybeden” “saldırı”, “gerilim”, “kayıp”, “sınır hattı”, “patlama ve silah sesleri” ve “asker” kavramlarıyla doğrudan ilişkili olduğu görülmüştür. Sınırların söz konusu kavramlarla ilişkisini anlamada dijital medya haberlerindeki şu örnek verilebilir: “Açılan ateşlerle sınırdaki tansiyonun düşmediğini kaydeden Bakü yönetimi, Ermenistan askerleri ve milislerinin ateşkes anlaşmasını bir kez daha ihlal ettiğini vurguluyor” (URL-16). Bahsi geçen örnekte, sınırların ateşkes, tansiyon, asker, ihlal gibi kavramlarla doğrudan ilişkili olduğu, dolayısıyla, sınırların anlaşmazlıkların, gerilimlerin ve çatışmaların bir kaynağını oluşturduğu görülmüştür. Söz konusu kavramlar, sınırlarla ilgili anlaşmazlıkları, gerilimleri ve çatışmaları belirten kodlamalardır. Her bir kod, sınırı tanımlayan ve sembolize eden özelliklere sahiptir.

5.Kontrol, Denetim ve Güvenlikleştirmenin Bir Aygıtı Olarak Sınırlar

Sınır güvenliği, devletin bilgisi ve isteği dışında sınırlarına giriş ve çıkışı engellemeyi öngörmektedir. Bu doğrultuda sınır güvenliğinin amacı yasa dışı insan, hayvan, ürün, teçhizat, silah, uyuşturucu, terör vs. gibi unsurların girişini ve çıkışını engellemeyi gerektirir (Uzman, 2016: 145). Diğer bir ifadeyle, sınır güvenliği, sınırlardan yasa dışı bir şekilde geçişi önlemek amacıyla güvenlik güçlerinin almış oldukları tedbirleri ifade etmektedir (Öztürk & Bulut, 2017: 194). Sınırların güvenliği bir defaya mahsus bir şekilde sağlanmaz, daha ziyade her defasında yeniden inşa edilir. Sınırların gerilimli bölgeler olması ve sınır hattının çatışmaları içeren bir yapıya sahip olması sınırlardaki anlaşmazlıkların artmasına neden olmaktadır. Sınır anlaşmazlıkları beraberinde çatışmaları da ortaya çıkarmakta, bu da sınırlarda kontrol ve denetimi artırmayı ve sınırları güvenleştirmeyi gerekli kılmıştır. Türkiye-Suriye sınırı, sınır anlaşmazlıklarının, sınır hattındaki gerilimlerin üst seviyede olduğu, dolayısıyla çatışmaların sürekli yüksek olduğu bir alandır. Bu alan aynı zamanda düzensiz göçlerle, kaçakçılıkla ve terörizmle mücadelenin yapıldığı bir özelliğe sahip olduğundan, sınırların güvenleleştirilmiş alanlara dönüştürülmesi Türkiye'nin sınır güvenliği politikasının ana özelliğini oluşturmuştur.

Türkiye genelinde sınır güvenliğinin sağlanmasında sınır duvarları önemli bir yere sahiptir. Sınırlardan kaçak geçişlerle, kitlesel göçlerle ve terörle mücadelede edebilmek amacıyla dünya genelinde ülkelerin sınırlarına duvarlar örmeye başladığı görülmektedir. Küreselleşmeyle birlikte sınırların ortadan kalktığı bir dünya söylemi sıklıkla dile getirilse de, sınırların daha fazla etkin hale geldiği, yeni sınırların çizildiği ve sınırlara yeniden duvarların örüldüğü bir süreç yaşanmaktadır. Sınırların duvarlarla örülmesindeki temel amaç, küreselleşmeyle birlikte artan düzensiz göçlerle, kaçakçılıkla ve terörle mücadele etmek ve bu vesileyle sınır güvenliğini sağlamaktır. Küresel insan hareketliliği geçmişle kıyaslandığında günümüzde olağanüstü bir hız, kapasite ve yapıda gerçekleştiği için, ulus-devletlerin bu yeni göç hareketleriyle başa çıkması oldukça zor görünmektedir. Bu

sebeple, ulus-devletler düzensiz göçleri kontrol etmek, denetlemek, düzenlemek ve yönlendirmek amacıyla sınırlara başvurmakta, sınırlarla bu göçlerin üstesinden geleceğini düşünerek sınırlara duvarlar örmekte, bu sayede sınırları güvenikleştirmektedir. Sınır güvenliği için en yeni teknoloji ne ise, o teknolojinin etkin bir biçimde kullanıldığı, sınırlardan kuş bile uçurtulmadığı, sınır güvenliği için ne gerekiyorsa onun yapıldığı, ulus-devletlerin sınır söyleminin mihenk taşı oluşturulmaktadır. Dijital medya haberlerinde sınırlarla ilgili haberler, sınırların kontrol, denetim ve güvenikleştirmede nasıl işlevsel olduğunu göstermektedir.

Düzensiz göçler bağlamında sınırdan kaçak geçişlerle ilgili devletlerin sınırları kontrol gücü ve denetleme kapasitesi artırılmıştır. 22 Mayıs 2022 tarihinde medyada yer alan haberde, kaçak göçmenlerin sınırdan ve denizde yakalanma görüntülerinin İHA'larla gerçekleştirildiği görülmektedir. Van'ın Saray ve Özalp ilçelerinde sınırdan kaçak geçerken ve İzmir'in Urla ve Foça ilçelerinde düzensiz göçmen grubunun tekneye bindirilirken ve tekneyle taşınırken jandarma tarafından yakalanma anının havadan görüntülediği görülmektedir. Ayrıca haberde Jandarma Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti ile Mücadele kapsamında Türkiye genelinde jandarma tarafından yılbaşından 19 Mayıs 2022'ye kadar yakalanan düzensiz göçmenlerin yüzde 63'ünün doğu ve güneydoğu sınır illerinde, yüzde 37'lik oranın ise ülkenin diğer bölgelerinde yakalandığı belirtilmiştir. Etkili sınır güvenlik tedbirleri kapsamında şu ana kadar sınır hattında bin 28 kilometre güvenlik duvarının örüldüğü, sınırın 913 kilometresinin aydınlatıldığı, 293 kilometresine kamera ve algılayıcılar, 341 adet elektro optik kule ve 284 termal kamera yerleştirildiği belirtilmiştir (URL-18). 25 Ekim 2021 tarihli haberde, Türkiye'nin Suriye ile 911 kilometrelik sınırın 837 kilometresine 3 metre yüksekliğinde güvenlik duvarı inşa edildiği, 560 kilometre uzunluğundaki İran sınırında ise 175 kilometre duvar inşa edilirken, 67 kilometre duvarın inşaatı devam ettiği, böylece Türkiye'nin İran, Irak ve Suriye ile 1.849 kilometre sınırınının 1.079 kilometrelik kısmının güvenliği, duvar ve entegre güvenlik sistemiyle sağlanmış olduğu belirtilmiştir (URL-19). 15 Haziran

2022 tarihli haberde, 2020 yılında yapımına başlanılan Türkiye-İran sınırının Ağrı bölümünde yer alan sınır duvarının optik kuleler, termal kameralar ve sismik sensörlerle kontrol altında tutulduğu, bu sayede göçmenlerin yanı sıra kaçakçılık, yasa dışı işler ve PKK'lı teröristlerin yurda girişinin engellendiği belirtilmiştir (URL-20). Medyadaki haberlere yakından bakıldığında, Türkiye'de sınırların duvarlarla örülmesinin amacının düzensiz göçlerle, kaçakçılıkla, organize suçlarla ve terörizmle mücadele olduğu, dolayısıyla da devlet iktidarının sınır söylemi ile medyanın sınır algısının birbiriyle örtüştüğü görülmektedir. Yeni yüzyılın başlarından son birkaç yıla kadarki süreçte Türkiye'nin küresel dünyaya eklemelenmesi çabaları doğrultusunda sınırların etkisini yitirdiği vurgulanırken, gelinen noktada sınırların etkin bir biçimde kullanıldığı gözlenmektedir. Kuşkusuz devletin vatandaşlarının güvenliği açısından düzensiz göçle, kaçakçılıkla, organize suçlarla ve terörizmle mücadelesi beklenen ve istenilen bir tablodur. Burada asıl olarak vurgulanmak istenen, Türkiye'nin küreselleşmeci bir anlayışla sınırları işlevsizleştirdiği dönemlerden günümüzde küreselleşme karşıtı bir konumlanma ile sınırları işlevsel hale getirdiği, sınırlar aracılığıyla mücadele ettiği bir döneme doğru dönüşümü anlamaktır. Bu dönüşümle birlikte sınırlar güvenli mekânlar haline almıştır. Türkiye güvenlik gerekçesiyle sınırlarını duvarlarla yeniden örmeye başlamış, bu durum şüphesiz medyadaki haberlere de yansımıştır. Nitekim sözü edilen medya haberlerinde de Türkiye'nin sınır duvarları güvenlik duvarı olarak ifade edilmeye başlamıştır. Medyada sınırlar, siyasi iktidarın düzensiz göçlerle, kaçakçılıkla, suçlarla ve terörizmle mücadelesinin bir aracı, bu mücadelede Türkiye için kalkan işlevi gören ve Türkiye'yi güvenli bir limana dönüştüren bir aygıt olarak dile getirilmektedir. Hatta sınır duvarları örmek siyasi iktidarın bir başarısı olarak sunulmuştur. Türkiye'de küreselleşmeye eklemelenme süreçleri çerçevesinde sınırları ortadan kaldırmak bir başarı olarak topluma sunulurken, gelinen noktada medyada da ifade edildiği gibi, sınır duvarlarını örmek büyük bir başarı olarak sunulmaktadır.

Medya kuramları içerisinde yer alan otoriter (yetkeci) medya kuramının varsayımları devlet iktidarı, medya ve toplumsal meseleleri anlamada işlevsel görülmektedir. Otoriter medya kuramının temel önermesi, medyanın daima devletin kontrolü altında bulunması gerektiğidir. Herhangi bir iletişim aracı, yönetimi eleştirecek, otoritesini zayıflatacak yayın yapamaz (Hachten, 1987: 16; akt. İrvan, 1994: 212). Yetkeci kuramın hâkim olduğu sistemde medya, siyasi otoritenin zayıflamasına yol açacak hiçbir yayın yapmamalıdır. Daima siyasi otoriteye yardımcı olmalıdır. Egemen ahlaki ve siyasi değerlere saldırmamalıdır. Bu ilkeler doğrultusunda medya sansür edilebilir. Otoriteye yönelik kabul edilemez saldırılar, resmi politikadan sapmalar ve ahlaki değerlere yapılan saldırılar suç sayılır (McQuail, 1983: 86'dan akt. İrvan, 1994: 214). Bu kuramsal yaklaşım çerçevesinde, medyadaki sınırlarla ilgili haberlerde medyanın siyasi otoritenin uyguladığı politikalar doğrultusunda hareket ettiği, sınırlarla ilgili ortak dil, sembol ve anlamları ürettiği, sınırların merkezi iktidarın kenardaki bir organı olarak işlevselleştirildiği görülmüştür. Nitekim dijital medya haberlerinde de sınırlarla ilgili sözü edilen dil, sembol ve anlamları ifade eden çok sayıda kavram bulunmaktadır.

Tablo 3: Sınır kavramının kontrol, denetim ve güvenikleştirme ilişkili geçtiği bağlamlar

Kontrol, Denetim ve Güvenikleştirme ile İlişkili Sık Geçen Kavramlar						
yakalanma görüntüleri	tekneye bindirilirken	kaçak geçerken	İHA'lar	jandarma	havadan görüntüleme	organize suçlar
etkili sınır güvenlik tedbirleri	güvenlik duvarı	sınırın aydınlatılması	kilometre	kamera ve algılayıcılar	optik kuleler	termal kameralar
sınır duvarı	entegre güvenlik sistemi	sismik sensörler	kontrol altında tutmak	yasa dışı işler	teröristler	yarda girişin engellenmesi

Sınırların dijital haberlerde ilişkili olduğu kavramlar, doğrudan doğruya kontrol, denetim ve güvenikleştirme ana temalarının bir yansıması olmuştur. Bu çerçevede, sınırların “yakalanma görüntüleri”, “tekneye bindirilirken”, “kaçak geçerken”, “İHA’lar”, “jandarma”, “havadan görüntüleme”, “organize suçlar”, “etkili sınır güvenlik tedbirleri”, “güvenlik duvarı”, “sınırın aydınlatılması”, “kilometre”, “kamera ve algılayıcılar”, “optik kuleler”, “termal kameralar”, “sınır duvarı”, “entegre güvenlik sistemi”, “sismik sensörler”, “kontrol altında tutmak”, “yasa dışı işler”, “teröristler” ve “yurda girişin engellenmesi” kavramlarıyla ilişkilidir. Kontrol, denetim ve güvenikleştirmeye ilgili sınırları düşünmek, söz konusu kavramları birlikte düşünmek demektir. Sınırların söz konusu kavramlarla ilişkisini anlamada dijital medya haberlerinde geçen bir örnek verilebilir. Buna göre, konuyla ilgili bir haberde şunlar belirtilmiştir: “Göçmenlerin çeşitli tarihlerde sınırdan ve denizden kaçak geçerken insansız hava araçları ile takip edilerek yakalanma anları kameralara yansıdı” (URL-18). Bu örnekte de görüleceği üzere, sınırlar, kontrolün, denetimin ve güvenikleştirmenin temel kordinatlarıdır. Sözü edilen kavramlar, sınırların kontrolün, denetimin ve güvenikleştirmenin temel bir aygıtı olduğu belirten kodlardır. Sınırlarla ilgili her bir kod, sınırların ilişkisel analizini oluşturan özellikler taşımaktadır.

Sonuç

Bu çalışma, sınırları anlamada medyanın rolünü anlamayı amaçlamıştır. Bu amaçla, dijital medya haberlerinde sınırlarla ilgili haberler içerik analizi teknikleri aracılığıyla anlaşılmıştır. Medyadan sınırları bakışın çerçevesini düzensiz göç, kaçakçılık, terörizm, sınır anlaşmazlıkları, sınırdaki gerilimler, sınır çatışmaları ve sınır güvenliği oluşturmuştur. Söz konusu çerçeve dahilinde göçmenlerin sınırdan kaçak geçişleri, sınır üzerinden yapılan kaçakçılık faaliyetleri, sınırlarla ilgili anlaşmazlıklar, sınır hattındaki gerilimler, sınır çatışmaları ve bunlara yönelik devletlerin sınırlara yönelik uyguladıkları politika olarak sınırların güvenikleştirilmesi analiz edilmiştir.

Medyadaki haberler incelendiğinde, sınırların düzensiz göçlerin, kaçakçılığın ve terör eylemlerinin bir mekânı olduğu,

modern devletlerin düzensiz göçmenlerle, kaçakçılarla ve terörle mücadelede sınırları etkin bir biçimde kullandıkları görülmüştür. Bu açıdan sınırlar, modern devletin düzensiz göç, kaçakçılık ve terör gibi temel sorunlarla mücadelesinde temel araçlardan biri olmuştur. Burada dikkat çeken önemli bir husus, küreselleşmeci anlayışta sınırların göç hareketlerinin önündeki bir engel olarak görülürken, ulus-devlet merkezli anlayışta bir engel olmak yerine göçle mücadelenin temel araçlarından biri olarak görülmesidir. Medyadaki sınır algısı, ulus-devlet merkezli bakış açısı çerçevesinde şekillenmiştir.

Medyadaki sınır algısını anlamada bir diğer önemli husus, sınırlarla ilgili devletler arasında yaşanan anlaşmazlıklardır. Sınırlar, devletler arasındaki anlaşmalar çerçevesinde belirlenmiş olsa da, gelinen noktada sınırlarla ilgili anlaşmaların ortadan kalkmış olduğu, sınır hattında gerilimlerin arttığı, bunun da sınır çatışmalarına sebebiyet verdiği görülmüştür. Bunun temel sebebi, küreselleşmeyle birlikte sınırların ortadan kalkmak yerine tartışmalı mekanlara dönüşmesi, küreselleşmenin yeni sınırların çizilmesini salık vermesi, yeni devletlerin ortaya çıkması veya çıkmak istemesi, ulus-devletlerin kimlik kurgusunun yapıbozumuna uğramasına koşut olarak etnik, dinsel ve cinsel kimliklerin kışkırtılması, kimlikler siyasetinin ulus-devlet sınırlarını tartışmaya açması gibi gelişmelerin etkili olmasıdır. Bu gelişmeler, sınırların tartışılmasına, sınırlarda anlaşmazlıkların, sınır hattında gerilimlerin ve sınır çatışmalarının artmasına sebep olmuştur. Nitekim medyadaki sınırlarla ilgili haberler de söz konusu anlaşmazlıkları, gerilimleri ve çatışmaları vurgulamaktadır.

Medyadaki sınır algısına yönelik haberlerde, sınırlarla ilgili düzensiz göçler, kaçakçılık, sınırlarla ilgili anlaşmazlıklar, gerilimler ve çatışmalar sebebiyle devletlerin sınırları güvenli mekanlara dönüştürdükleri görülmüştür. Devletlerin sınırlar üzerinden bir güvenlik koridoru oluşturarak sınırları güvenlilestirmeye çalıştıkları medyadaki haberlerde öne çıkan temalardır. Sınır güvenliği çerçevesinde, sınırlar, askeri önlemlerin yanı sıra teknolojik olarak donatılarak güvenliğin

sağlanmaya çalışıldığı, bunun yanı sıra sınırların boydan boya duvarlarla örüldüğü görülmüştür. Küreselleşmeye eklenme çalışırken sınırların ortadan kalktığı, işlevini, önemini ve değerini yitirdiği, sınırsız bir dünya söyleminin ağırlık kazandığı bir bağlamdan, küreselleşmeye rağmen ulus-devletlerin sınırlarını tarihte daha önce hiç tecrübe edilmemiş düzeyde güvenlikleştirmeye çalıştığı sonucuna ulaşılmıştır. Düzensiz göçle, kaçakçılıkla, organize suçlarla ve terörizmle mücadele çerçevesinde sınırlar güvenli mekanlara dönüştürüldüğü, sınırların ve sınır duvarlarının yeniden en güçlü bir şekilde inşa edildikleri gözlenmiştir.

Medyanın sınırlara ilişkin yaklaşımını anlamada hem toplumsal sorumluluk kuramı hem de otoriter medya kuramı, devlet, medya ve sınır üçlüsünü anlamada işlevsel olmuştur. Sınırları anlamının temel yollarından biri olan medya, sınırlarla ilgili haberlerinde ulus-devlet iktidarının temel yönelimleri çerçevesinde bir rol edinmiş, sınırlar söz konusu yönelimler çerçevesinde konumlandırılmış ve buna göre bir dil, anlam ve söylem kurgulanmıştır. Sınırlarla ilgili toplumun bakış açısının yönlendirmede medyanın sınırlarla ilgili haberleri temel bir işleve sahip olmuştur. Sınırlarla ilgili konuşmak ya da sınırları düşünmek, aynı anda devlet, vatan, ulus, ülke kavramlarını da birlikte düşünmeyi gerektirdiğinden, sınırlara yönelik politikalarda ve sınır yönetiminde kullanılan dil, üretilen anlam ve sunum tarzı çok önemli hale gelmektedir. Medyanın, daha özeldir dijital medyanın sınırlar konusundaki yaklaşımını da bu bağlamda düşünmek gerekmektedir. Dijital medya haberleri içerik açısından incelendiğinde, sınırlarla ilgili toplumsal sorumluluk kuramının ve otoriter medya kuramının temel varsayımlarının işler hale geldiği görülmüştür. Bir diğer ifadeyle, dijital medya haberlerinde medyanın toplumsal sorumluluk bilincini taşıdığı, devlet iktidarının sınırlarla ilgili söylemlerine kaynaklık eden bir şekilde söylem geliştirdikleri, siyasal iktidarla bütünsel bir anlam ürettikleri ve resmi ideolojinin dilini kullandıkları görülmüştür. Bu da söz konusu kuramların dijital medya haberlerinde sınırları anlamada işlevsel olduğunu göstermiştir.

Sınırları anlamada farklı medya haberleri incelenebilir, dolayısıyla farklı medya kuramları da ele alınabilir. Bu çalışma ağırlıklı olarak devlet, medya ve sınır ilişkisine odaklandığından, çalışmada, sözü edilen kuramlar kullanılmıştır. Ancak bundan sonraki süreçte konuyla ilgili olarak anaakım medyanın dışında kalan muhalif medya organlarının sınırlara yönelik haberleri ve bu haberlerde sınırlarla ilgili geliştirdikleri söylemler, sınırları anlamak açısından önemli hale gelebilir. Bu da farklı medya kuramlarına başvurmayı olanaklı kılabilir.

Neticede, sınırları anlamada medya, daha özelden dijital medya haberleri önemli veriler sunmaktadır. Sınırların düzensiz göçle, kaçakçılıkla, terörizmle ilişkisinin, sınırlarda meydana gelen anlaşmazlıkların, sınır hattındaki gerilimlerin, sınır çatışmalarının ve sınırların kontrol, denetim ve güvenleştirilmesine dair dijital medya haberleri, sınırları anlamada medyanın çok önemli roller üstlendiğini göstermiştir.

Kaynakça

- Alkaya, Tuğçe. (2015). *Sınır ve Eşik Olarak Duvar*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Ayhan, B., Baloğlu, E. ve Demir, Y. (2018). "Medya ve Kimlik". *Bünyamin Ayhan (Ed.), İletişim Sosyolojisi*. İstanbul: Literatürk Academia Yayınları. 109-132.
- Bartram, D., Poros, M. V. ve Monforte, P. (2017), *Göç Meselesinde Temel Kavramlar*. I. Ağabeyoğlu Tuncay (Çev.), Ankara: Hece Yayınları.
- Bilgin, N. (2014). *Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi*. Ankara: Siyasal Kitabevi Yayınları.
- Işık, M. ve Kurt, S. Ü. (2018). "Siyasal Sistem, Liberal Medya Kuramı ve Halkla İlişkiler". *Bünyamin Ayhan (Ed.), İletişim Sosyolojisi*. İstanbul: Literatürk Academia Yayınları, 39-56.
- İrvan, S. (1994). Normatif Medya Kuramları. *Gazi İletişim Fakültesi Dergisi*. (1-2), s. 211-230.

Kartal, A. B. (2018). Uluslararası Terörizmin Değişen Yapısı ve Terör Örgütlerinin Sosyal Medyayı Kullanması: Suriye’de DAESH ve YPG Örneği. *Güvenlik Stratejileri Dergisi*. 14(27), s. 39-77.

KOM (Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı). (2022). *Kaçakçılık Nedir ve İşleniş Yöntemleri?* <https://www.egm.gov.tr/kom/kacakcilikla-mucadele>, (01.10.2022).

McQuail, D. (1983). *Mass Communication Theory*. London: Sage.

Orhan, O. (2022). *Fırat Kalkanı: Hedefler, Fırsatlar, Riskler*. <https://www.orsam.org.tr/tr/firat-kalkani-hedefler-firsatlar-ve-riskler> (02.10.2022).

Öz, E. ve Erim, A. (2016). Tüm Yönleri ile Gümrük Kaçakçılığı Suçlarında İştirak. *Gümrük&Ticaret Dergisi*. (8), s. 62-75.

Özçelik, N. ve Acun, C. (2018). *Terörle Mücadelede Yeni Safha: Zeytin Dalı Harekâtı*. Ankara: SETA Yayınları.

Öztürk, B. ve Bulut, İ. (2017). “Küreselleşen Dünyada Devletlerin Sınır Güvenliği: Uludere Sınırı Örneği”. *Tolga Sekman, (Der.), Devlet Doğasının Değişimi: Güvenliğin Sınırları*. İstanbul: Tasam Yayınları, 189-209.

Polat, D. Ş. (2020). Türkiye’nin Suriye’nin Kuzeyindeki Askerî Harekâtının Amaçları ve Sonuçları. *Güvenlik Stratejileri Dergisi*. 16(33), s. 53-96.

Thompson, J. B. (2008). *Medya ve Modernite*. S. Öztürk (Çev.), İstanbul: Kırmızı Yayınları.

URL-1. “Yasa dışı yollarla yurda girmeye çalışan 21 kişi yakalandı”, <https://www.trthaber.com/haber/turkiye/yasa-disi-yollarla-yurda-girmeye-calisan-21-kisi-yakalandi-535355.html> (Erişim Tarihi: 24.09.2022).

URL-2. “Yasa dışı yollardan yurt dışına çıkmak isteyen 21 kişiye 91 bin 350 lira ceza”, <https://www.cnnturk.com/yerel-haberler/kirklareli/kofcaz/yasa-disi-yollardan-yurt-disina>

[cikmak-isteyen-21-kisiye-91-bin-350-lira-ceza-1595732](https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/suriyeden-yasa-disi-yollarla-turkiyeye-girmeye-calisan-11-kisi-yakalandi/2169546)

(Erişim Tarihi: 24.09.2022).

URL-3. “Suriye'den yasa dışı yollarla Türkiye'ye girmeye çalışan 11 kişi yakalandı”, <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/suriyeden-yasa-disi-yollarla-turkiyeye-girmeye-calisan-11-kisi-yakalandi/2169546> (Erişim Tarihi: 24.09.2022).

URL-4. “Türkiye'ye yasa dışı yollardan giren Afganlar: İran askerleri bizi döverek Türkiye sınırına bıraktı”, <https://www.aa.com.tr/tr/-haberici/turkiyeye-yasa-disi-yollardan-giren-afganlar-iran-askerleri-bizi-doverek-turkiye-sinirina-birakti/2316466> (Erişim Tarihi: 24.09.2022).

URL-5. “Yasa dışı yollarla Türkiye'ye giren 228 kişi yakalandı”, <https://www.trthaber.com/haber/turkiye/yasa-disi-yollarla-turkiyeye-giren-228-kisi-yakalandi-629416.html> (Erişim Tarihi: 24.09.2022).

URL-6. “Türkiye'ye yasa dışı yollarla giren 506 göçmen sınır dışı edildi”, <https://www.star.com.tr/guncel/turkiyeye-yasa-disi-yollarla-giren-506-gocmen-sinir-disi-edildi-haber-1714085/> (Erişim Tarihi: 24.09.2022).

URL-7. “Türkiye'ye yasa dışı yollarla giren 236 düzensiz göçmen sınır dışı edildi”, <https://www.sabah.com.tr/gundem/2022/05/31/turkiyeye-yasa-disi-yollarla-giren-236-duzensiz-gocmen-sinir-disi-edildi> (Erişim Tarihi: 24.09.2022).

URL-8. “Sınırdaki uyuşturucu operasyonu”, <https://www.star.com.tr/guncel/sinirda-uyusturucu-operasyonu-haber-1704438/> (Erişim Tarihi: 25.09.2022).

URL-9. “Şırnak'taki asayiş ve kaçakçılık operasyonlarında 81 gözaltı”, <https://www.trthaber.com/haber/guncel/sirnaktaki-asayis-ve-kacakcilik-operasyonlarinda-81-gozalti-646533.html> (Erişim Tarihi: 25.09.2022).

- URL-10. “Fırat’ın batısı kırmızı çizgi”, <https://www.milliyet.com.tr/siyaset/firat-in-batisi-kirmizi-cizgi-2081424> (Erişim Tarihi: 02.10.2022).
- URL-11. “Zeytin Dalı Harekatı’nda sınır birliklerine sevkiyat sürüyor”, <https://www.ntv.com.tr/galeri/turkiye/zeytin-dali-harekatinda-sinir-birliklerine-sevkiyat-suruyor,zuMkeXAyEUC5XZyDhURLkg/hAy3jr6NYEamc-BLaaW1LQ> (Erişim Tarihi: 02.10.2022).
- URL-12. “MSB duyurdu! 20 Ocak 2018’den bu yana 6 bin 370 terörist etkisiz hale getirildi”, <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/msb-duyurdu-20-ocak-2018den-bu-yana-6-bin-370-terorist-etkisiz-hale-getirildi-41986214> (Erişim Tarihi: 02.10.2022).
- URL-13. “Son dakika... Cumhurbaşkanı Erdoğan, 'Barış Pınarı Harekatı'nın başladığını duyurdu”, <https://www.cnnturk.com/turkiye/son-dakika-baris-pinari-harekati-basladi> (Erişim Tarihi: 02.10.2022).
- URL-14. “Barış Pınarı Harekatı ile terör koridoru parçalandı”, <https://www.trthaber.com/haber/gundem/baris-pinari-harekati-ile-teror-koridoru-parcalandi-615469.html> (Erişim Tarihi: 02.10.2022).
- URL-15. “Kırgızistan ile Tacikistan sınırındaki çatışmalarda 94 kişi öldü”, <https://www.trthaber.com/haber/dunya/kirgizistan-ile-tacikistan-sinirindaki-catismalarda-94-kisi-oldu-709623.html> (Erişim Tarihi: 26.09.2022).
- URL-16. “Silahlar susmadı, Azerbaycan’dan flaş açıklama geldi: Cesetleri teslim etmeye hazırız”, <https://www.milliyet.com.tr/dunya/silahlar-susmadi-koridor-cozulemeyen-dugum-oldu-6824692> (Erişim Tarihi: 26.09.2022).
- URL-17. “Son dakika... Yunan güvenlik güçleri sınırda göçmenlere ateş açtı: 1 ölü”, <https://www.cnnturk.com/dunya/son-dakika-yunan-guvenlik-gucleri-sinirda-gocmenlere-ates-acti-1-afgan-hayatini-kaybetti> (Erişim Tarihi: 21.09.2022).

- URL-18. “Kaçak göçmenlerin sınırda ve denizde yakalanma anları”, <https://www.hurriyet.com.tr/video/kacak-gocmenlerin-sinirda-ve-denizde-yakalanma-anlari-42067946> (Erişim Tarihi: 22.09.2022).
- URL-19. “Güvenlik duvarı 1079 kilometreye ulaştı”, <https://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/nedim-sener/guvenlik-duvari-1079-kilometreye-ulasti-41924175> (Erişim Tarihi: 27.09.2022).
- URL-20. “İleri teknolojiyle donatılan Türkiye-İran sınırı gece gündüz gözetleniyor”, <https://www.trthaber.com/haber/gundem/ileri-teknolojiyle-donatilan-turkiye-iran-siniri-gece-gunduz-gozetleniyor-688000.html> (Erişim Tarihi: 27.09.2022).
- Uzman, N. (2016). Türkiye'nin Sınır Güvenliği Açısından Suriyeli Sığınmacılar Meselesi. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 5 (15), s. 135-157.
- Ünüvar, A. (2022). 20. Yüzyılda Sınır Olgusu ve Sınır Anlaşmazlıkları. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*. 4(1), s. 54-67.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.